

Selskab for Kirkeret

Efterårsmøde 2021 – 30. september kl 10.30-15 på Københavns Universitet Amager

Tema: regulering af corona-krisen – folkekirken og trossamfundene som case

Corona-krisen har set et hidtil ukendt samspil mellem bagvedliggende retlig regulering og meget tydelig normativ styring. Samtidig har corona-krisen ført til en hidtil ukendt centralisering og politisk forhandling, ikke alene af indholdet i regler og normer, men også af tolkningen af disse regler og normer.

I dette efterårsmøde sætter Selskab for Kirkeret fokus på **det bagvedliggende reguleringsmønster** med folkekirke og trossamfund som eksempel.

Program:

Mødevært: Adj. professor Lisbet Christoffersen, Det teologiske fakultet, Københavns Universitet

Kl. 10.30-10.35 Velkomst

Session 1 Principiel teoretiske analyse af grundlaget for corona-håndteringen, med folkekirke og trossamfund i fokus

10.35 til 12.30

Ordstyrer session 1: professor Lisbet Christoffersen, Roskilde og Københavns Universiteter

10.35 til 11.00: Krisens eller kirkens ret? Grundlov, magtfordeling og COVID-19.

Hvilke retlige overvejelser ligger der i en kritisk vurdering af corona-håndteringen? Med inspiration i analyser om domstolenes uafhængighed og frihedsrettighederne i relation til grundlovens § 3 samt kap VI og VIII overvejes, hvad kan man trække over til en analyse af forholdene omkring folkekirke og trossamfund, dvs. grundlovens § 4 samt kap VII om folkekirke og religionsfrihed. Der gives en generel overflyvning af de grundlæggende grundlovsmekanismer relevante for Coronakrisen, og disse forsøges knyttet til kirkens specifikke forfatnings- og forvaltningsretlige stilling.

Professor, prodekan og formand for DJØFs corona task force, Kristian Lauta, jur/KU

5 minutter med spørgsmål/kommentarer

11.05 til 11.25: Frikirkerne: Ofrede vi vores juridiske og teologiske ståsteder for let?

Danske frikirker repræsenterer mange forskellige trossamfund, strukturer og tænkninger. Alligevel har der overordnet set været en ret homogen og villig tilpasning til de centralt udmeldte krav og anbefalinger. Men regeringens beslutning om at følge et markant forsigtighedsprincip rejser spørgsmålet om kirkerne burde være mere kritiske inden de opgav juridiske og teologiske ståsteder.

Generalsekretær Mikael Wandt Laursen, Frikirkenet.

5 minutter med spørgsmål/kommentarer

11.30 til 11.50: Privat Bøn – Offentlig gudstjeneste: Et kirkehistorisk perspektiv på grænser, tærskler og sammenhænge

Med afsæt i forskningen ved Centre for Privacy Studies og Carlsberg-projektet STAY HOME: Hjemmet und coronakrisen – og efter samt, strejflys fra en kirkehistorisk vinkel rejser oplægget spørgsmål vedrørende de grænser, zoner og tærskler, der omgiver individet, hjemmet og fællesskabet, og de forandringer i disse grænsedragninger, som coronakrisen har medført.

Centerleder, Professor Mette Birkedal Bruun, Centre for Privacy Studies og Afdeling for Kirkehistorie, Københavns Universitet

5 minutter med spørgsmål/kommentarer

12.00 til 12.15 Drøftelse af første session med og mellem alle foredragsholdere.

12.15 til 13.00 Pause. Med mulighed for at købe frokost i kantinen. Se praktiske oplysninger.

Session 2 Folkekirke, trossamfund og corona-håndtering i krisens øje – på landsplan og i befolkningen.

Kl. 13.00 til 15.00

Ordstyrer session 2: Domprovst Torben Hjul Andersen, Haderslev

Lukning forår 2020 (adgang til kirkelige handlinger men anbefaling om udskydelse, adgang til begravelser) – julelukning 2020 med efterfølgende åbning for kortvarige gudstjenester Hellig3K til maj 2021 – . Hvad viste krisen om magtfordelingen og om de hensyn (især teologiske og/eller andre), der blev de styrende? Hvor ligger beslutningskompetencer, hvor ligger hjemmelsmuligheder (vær opmærksom på muligheden for administrativ fravigelse af gældende lovgivning), hvem har ansvaret for kirkebygninger, personale og præster og kan lukke/ende hjem, hvordan handle mellem lovgivning, retningslinier og løbende opdaterede FAQer.

Tre bidrag. Hvert bidrag 20-30 minutter, incl opklarende spørgsmål.

1. Kirkeministeriets rolle mellem sundhedsfaglige anbefalinger, politiske beslutninger og lokal selvbestemmelse.

Coronakrisen har sat centraladministrationen på en helt særlig opgave på alle områder, også Kirkeministeriets. Der er stillet høje krav med korte frister til hjemmel, politisk mandat, koordination på tværs af myndigheder, dialog med kirken og rettidig kommunikation af både restriktioner og lempelser. Kirkeministeriets tilgang illustreres med udgangspunkt lukninger af kirken i henholdsvis foråret og julen 2020, som på flere punkter adskilte sig fra hinanden.

Departementschef Christian Dons Christensen, Kirkeministeriet

2. Folkekirkelig ledelse under corona.

En flad folkekirkelig struktur der måtte spidse til og blive til 'ledelse' samtidigt med en oplevelse af mangel på ledelse blandt en del menighedsråd, præster og personale. Balancen mellem skal og bør. Frustrationer, fortrydelser og sten i skoen, for klappede folkekirken ikke bare hælene sammen da kirkedøren klappede i? Eller satte den foden ned. - Med andre ord et bud på hvad corona-epidemien lærte os om folkekirkens styrker og svagheder ledelsesmæssigt set.

Biskop Tine Lindhardt, Fyens stift.

13.45 til 13.50 Pause

3. Hvilke frustrationer har der været i befolkningen, blandt folkekirkens og trossamfundenes medlemmer?

Coronaperioden har sat helt nye rammer for det individuelle religiøse liv i alle trossamfund i Danmark. Oplægget giver et overblik over, hvad vi ved om de ændrede praksisser i både folkekirke og andre trossamfund fra et medlemsperspektiv.

Post.doc. Astrid Krabbe Trolle, Roskilde Universitet

14.30 til 15.00 drøftelse med og mellem foredragsholderne af session 2 og af dagen som helhed.

Baggrundsinformation:

Tilgangen til dette efterårsmøde er en refleksion af Grønnegård-rapporten om corona-styring og regulering i foråret 2020: Grønnegård-rapporten til Folketinget om corona-håndteringen i foråret 2020 (<https://www.ft.dk/-/media/sites/ft/pdf/publikationer/haandtering-af-covid19-foraar-2020.ashx>) fokuserer i kap 12 'Retlige aspekter' (s. 285-317).

Der er også fundet inspiration i FKUV's rapport om Folkekirkens håndtering af coronaperioden i foråret 2020: Når Folkekirken skal spille efter reglerne – men uden for banen, <https://www.fkuv.dk/undersogelser-og-viden/udgivelser-og-rapporter/nar-folkekirken-skal-spille-efter-reglerne-men-uden-for-banen>

Mødet tager afsæt i disse to rapporter. De bliver ikke gennemgået på mødet. Vil man have baggrunden på plads, anbefales det at sætte sig ind i rapporterne forud for mødet.

Det spørgsmål, mødet stiller, er således: Hvis folkekirken og trossamfundene var vurderet i Grønnegård-rapporten, eller hvis Grønnegård-rapportens metodologi havde været styrende for FUV-rapporten, hvad ville så være resultatet af analysen?

Praktiske oplysninger:

Mødet afholdes på Københavns Universitet Søndre Campus, KUA3 – 4A.0.69. Vi håber at se mange deltagere til det fysiske møde.

Frokost i kantinen. Der vil blive adgang til spisebilletter for deltagere i det fysiske møde. Det er muligt at deltage virtuelt. Ved ønske herom bedes man i god tid skrive til adjungeret professor Lisbet Christoffersen (lic@teol.ku.dk), der vil fremsende et link til zoom.